

Vergaderjaar 2011–2012

27 858

Gewasbeschermingsbeleid

Nr. 116

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 augustus 2012

Met deze brief informeer ik u over de recente vondst van de Pepper weevil (*Anthonomus eugeni*) bij een paprikateler in het Westland. Dit organisme is een snuitkever die tot op heden in Nederland en voor zover bekend in de EU nog niet in de teelt is aangetroffen. De kever kan met name in de paprikateelt bijzonder veel schade aanrichten.

Situatie

Op donderdag 19 juli jl. werd de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (verder: NVWA) benaderd door een paprikateler uit het Westland die vermoedde dat hij de Pepper weevil had aangetroffen in zijn kas en problemen ondervond bij de bestrijding van het organisme. De NVWA heeft op 20 juli jl. bevestigd dat het hier inderdaad gaat om dit organisme.

Afgezien van een enkele onderschepping bij import is deze snuitkever niet eerder aangetroffen in Europa. Oorspronkelijk komt het organisme voor in Midden-Amerika en het zuiden van de Verenigde Staten waar het grote economische schade veroorzaakt. Het organisme heeft geen quarantaine status in de Europese Richtlijn 2000/29/EG (de Fytorichtlijn). Wel staat het organisme op de zogeheten A1-lijst van de European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO). Dit betreft een lijst van organismen die niet in het EPPO-gebied voorkomen en waarvan wordt voorgesteld deze te reguleren.

De NVWA heeft na de vondst een quickscan gemaakt. Hieruit blijkt dat het organisme in Nederland de winters buiten niet kan overleven maar dat het zich wel in kassen kan vestigen. Het organisme kan bijzonder veel schade aanrichten in met name de paprikateelt en vormt daarmee een groot economisch risico voor veel telers. Het organisme kent andere waardplanten uit de nachtschadefamilie, zoals de tomaat en zwarte nachtschade, een veel voorkomend onkruid. Het organisme ontwikkelt zich binnen twintig dagen van ei tot vruchtbare adult. Het vrouwtje legt tot 340

eieren, ieder in een bloemknop of zeer jonge vrucht. Het organisme kan zich in korte tijd in grote aantallen vermenigvuldigen. Bloemknoppen of jonge vruchten waar larven in zitten ontwikkelen zich niet of niet goed tot rijpe vruchten maar vallen vaak voortijdig af. Ook oudere vruchten worden aangetast.

Gezien de resultaten van de quickscan, het feit dat hier gaat om een zeer schadelijk organisme dat op de EPPO-alertlist (European and Mediterranean Plant Protection Organization) staat en dat voor zover bekend voor het eerst in Europa in een teelt wordt aangetroffen, is besloten om het organisme de status «quarantaine waardig» te geven. De bestrijding zal op basis van de Plantenziektenwet ter hand worden genomen.

Internationaal

De Europese Commissie is op de hoogte gesteld van de vondst van het organisme. Omdat het betrokken bedrijf ook relaties heeft met bedrijven in andere Europese landen zijn de betreffende autoriteiten op de hoogte gesteld van de vondst en wordt aldaar gezocht naar mogelijke aanwijzingen van aanwezigheid van de kever.

Maatregelen

Na constatering van de vondst heeft de NVWA de volgende maatregelen in gang gezet:

- Afzet van het bedrijf is stilgelegd en groenaafval (plantenresten) wordt gecontroleerd en onder toezicht afgevoerd;
- De NVWA voert traceringsonderzoek uit naar de herkomst van deze kever. Tot op heden heeft dat nog geen duidelijkheid over de herkomst opgeleverd;
- De NVWA heeft inspecties uitgevoerd op de andere bedrijfslocatie van de teler. Dit heeft geen nieuwe vondsten opgeleverd.
- Er vinden bezoeken plaats aan andere paprikatelers en importeurs van plantmateriaal in de nabije omgeving van het bedrijf. Naar het zich laat aanzien is er vandaag een tweede vondst gedaan op een naastgelegen bedrijf. Deze moet nog via een laboratorium onderzoek definitief worden bevestigd. Als er sprake is van dezelfde kever dan zal ik op dezelfde wijze handelen.
- De nabije omgeving van het bedrijf, evenals alle bedrijven met waardplanten zijn en worden geïnspecteerd.

Gelet op de schadelijkheid van het organisme is het doel van de maatregelen om het organisme uit te roeien en verdere verspreiding ervan in Nederland onmogelijk te maken. Dit leidt ertoe dat is besloten om het plantaardig materiaal van het betrokken bedrijf te vernietigen. De voorbereiding en uitvoering hiervan is afgelopen week ter hand genomen en zal vermoedelijk deze week afgerond worden. Na een quarantaineperiode van enige weken zal deze kas weer vrijgegeven kunnen worden.

De sectororganisaties zijn geïnformeerd over de vondst van het organisme en de maatregelen die worden genomen.

Plantgezondheidsfonds

Ten algemene geldt dat de bestrijding en schade als gevolg van dergelijke organismen vallen onder het bedrijfsrisico van de teler. Dit is echter een uitzonderlijke situatie, omdat het gaat om een organisme dat nog nooit in Nederland in de teelt is aangetroffen en omdat er gekozen is voor de meest vergaande en effectieve bestrijdingsmethode, om verspreiding van de kever en daarmee economische (export)schade te voorkomen.

Zowel de sector als ik hebben daarom geconcludeerd dat we in deze situatie gezamenlijk de teler tegemoet willen komen voor 50% van de schade. Ik zal hiervan de helft voor mijn rekening nemen, conform het overheidsaandeel in de beoogde uitbreiding van het Plantgezondheidsfonds. Want het heeft mijn sterke voorkeur, en met de sector is ook zo afgesproken, om de tegemoetkoming via een uitbreiding van het Plantgezondheidsfonds aan de ondernemer uit te keren, ervan uitgaande dat de bijdragen uit dat fonds tijdig beschikbaar zijn. Hierbij wordt naar analogie met het Diergezondheidsfonds geopereerd, waarbij bedrijfsleven en overheid samen optrekken. Ik heb er bij het bedrijfsleven maximaal op aangedrongen om de uitbreiding van het fonds zeer spoedig te realiseren. Een dergelijk fonds kan ook voor de toekomst voorzien in een tegemoetkoming voor uitbraken van schadelijke organismen in de plantaardige sector.

Over het vervolg hiervan, de verdere aanpak van de maatregelen en de uitkomsten van de onderzoeksresultaten op het tweede bedrijf zal ik u nader informeren.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker